

§ VII.

DE POTESTATE CONFERENDI BENEFICIA RESPECTU
EPISCOPI, CAPITULI SEDE VACANTE, VICARI
GENERALIS, ET COLLEGI.

175. *Post Papam ordinarius collator beneficiorum suæ diœcesis, est episcopus.* — Quæritur I. An, et qualiter episcopo competat collatio beneficiorum? Resp. I. Post Papam ordinarius collator beneficiorum in sua diœcesi, est episcopus. Ita communis: et patet ex can. *Regenda.* 10. q. 1. et can. *Omnes basilicæ.* 16. q. 7. et can. *Nullus omnino,* ead. caus. 16. q. 7. ubi sanctis canonibus constitutum dicitur, ut « animarum cura in episcopi iudicio, et potestate permaneat. » Concordat cap. 1. *de Capell. monach. et c. Conquerente.* 16. § *Nos autem. de Offic. ordinariar. et c. Cum ex injuncto.* 12. § *fin. de Hæretic.* In quo posteriori loco sic habetur: « Ad cuius (episcopi videlicet) officium tam institutio, quam destitutio sacerdotum, noscitur pertinere. »

176. *Et quid, si aliquis episcopus fundet beneficium in diœcesi alterius?* — His adde, quod institutio sacerdotum pertineat ad episcopum loci etiam in eo casu, quo quis episcoporum in alienæ diœcesis territorio ecclesiam ædificavit. Siquidem « omnis ecclesiæ ipsius gubernatio ad eum (episcopum) in cuius civitatis territorio ecclesia surrexit, pertinet, » juxta textum expressum can. *Si quis episcoporum.* 16. quæst. 5. Episcopo autem ædificatori competit solum jus patronatus respectu ecclesiæ a se ædificatæ, nempe facultas præstandi idoneum clericum ad ipsam: sicuti istud competit unicuique patrono privato. Abbas c. *Cum ecclesia Vulterana.* 31. n. 8. *de Election.*

177. *Episcopus habet fundatam intentionem super institutione, et destitutione clericorum, in beneficiis suæ diœcesis.* — Resp. II. Adeo ad episcopum loci de jure communi spectat collatio beneficiorum, ut is fundatam intentionem habeat super institutione, et destitutione sacerdotum, aliorumque clericorum in beneficiis suæ diœcesis: et, si aliud istud sibi vindicet, probare debeat, jure speciali id sibi competere. Ita habetur per jura proxime allegata, ex quibus patet, collationem beneficiorum suæ diœcesis, quantum est de jure communi, pertinere ad episcopum: ac notat Glossa in c. *Quanquam.* 18. § *Devolveretur. de Election.* in 6; Abbas c. *Cum ex injuncto.* n. 2. *de Hæretic. et c. Cum ecclesia Vulterana*

n. 8. *de Election.* Joan. de Selva tom. XV. *Tractatum. tract. de Beneficiis,* part. II. quæst. 22. n. 1. et 41. et Garcias, part. V. *de Benefic. cap. 1. n. 235. cum aliis.*

178. *Exceptis beneficiis electivis ecclesiarum cathedralium, et collegiarum, atque abbatibus, etc.* — Hinc tamen oportet excipere beneficia ecclesiarum cathedralium, et collegiarum, quæ spectato jure communi sunt electiva; sicque non per collationem, aut aliam provisionem episcopi, sed duntaxat per canonicam electionem obtineri possunt: ut cap. 1. *de Election. etc. Quia propter.* 42. eod. cum similibus. Idem dicendum de Abbatibus, juxta can. *Congregatio.* 16. q. 7. et c. *Ne pro defectu.* 41. *de Election.* Tacentur nonnulla alia beneficia, quorum collatio an jure communi pertineat ad episcopum, fuse disputant auctores proxime allegati.

179. *Capitulum Sede vacante, an possit conferre beneficium? Nequit conferre beneficia libera, quorum collatio pertinet ad solum episcopum.* — Quæritur II. Utrum capitulum sede vacante possit conferre beneficia? Resp. I. Capitulum vacante Sede episcopali, non potest conferre beneficia libera, quorum collatio ad solum episcopum pertinet. Ita communis; estque clare decisum in c. *Illæ.* 2. *Ne Sede vacante, etc.* Ubi ejusmodi collatio beneficii, Sede vacante per capitulum facta, reprobat, atque irrita declaratur, ea addita ratione: « Cum nusquam inveniatur cautum in jure, quod capitulum vacante Sede, fungatur vice episcopi in collationibus præbendarum, » etc. Concordat cap. 1. *de Institut. in 6. expressis verbis pronuntians, quod « Capitulum Sede vacante beneficia, quæ ad collationem episcopi pertinent, conferre non possit. »*

180. *Collatio beneficii ecclesiastici est quædam liberalitas, et donatio.* — Nec immerito sic statutum fuit: Siquidem collatio Beneficii Ecclesiastici est quædam liberalitas, et donatio c. *Relatum.* 9. h. t. et cap. ult. *de Offic. Vicarii,* in 6. et c. *Cum accessissent.* 8. *de Constitut.* ibi: « Ad manus nostras illius personatus esset donatio devoluta: » juncto c. *De multa.* 28. § *Is quoque.* h. t. cap. un § *Porro cum donato. Ut Ecclesiastica beneficia, etc.* Atqui donare de bonis, et juribus episcopo competentibus, non potest capitulum Sede vacante; sed tenetur illa episcopo successori fideliter reservare, can. *Hæc hujus placiti.* 12. q. 2. et c. *Cum vos.* 4. *de Offic. ordinariar. et c. Quia sæpe.* 40. *de Election.* in 6. et Clem. *Statutum.* 7. eod. cum similibus.

§ VII. DE POTESTATE CONFERENDI BENEFICIA RESPECTU EPISCOPI, ETC. 497

181. *Neque capitulum succedit episcopo in præsentatione; vel electione ad beneficia, quando hæc pertinet ad episcopum, dum vivit.* — Atque eadem de causa non succedit capitulum Sede vacante in præsentatione, seu electione ad beneficia, ubi præsentatio, sive electio pertinet ad episcopum: ac proinde illud non potest præsentare ad talia beneficia, quando jus præsentandi pertinet ad episcopum, dum vivit. Glossa in Clem. un. § *Conferantur. de Rerum permutat.;* Joan. Andreas cap. un. n. 2. *de Majorib. et obed.* in 6; Rebuffus in *Praxi benefic. tit. de Devolutionibus.* n. 70; Azorius part. II. lib. III. cap. xxxviii. q. 10; Garcias, part. V. *de Benefic. cap. VII. n. 52. et alii.* Nam verbum *Collatio,* comprehendit etiam *Præsentationem,* juxta Glossam loc. cit. et etiam Glossam c. *Eum cui in casu, de Præbend.* in 6. estque jam dictum supra § 5. n. 125. Simulque præsentatio est in fructu, sicut collatio, juxta Glossam. c. *Cum olim.* § *Capitulum.* circa fin. *de Majorib. et obed.* Fructus autem beneficii debent reservari futuro successor, per juxta num. præced. allegata.

182. *Capitulum episcopo negligente confert beneficia, non vero Sede vacante: et que disparitas?* — Nec obstat primo, quod capitulum, episcopo negligente, conferat beneficia ad hujus collationem spectantia, c. *Nulla.* 2. § *Si autem de Concession. Præbend.* Resp. enim, istud procedere duntaxat in casu negligentia; sive, quando « Episcopus conferre distulerit, » uti loquitur textus cit. c. *Nulla.* Secus dicendum in casu Sedis vacantis: tunc enim nulla potest notari negligentia episcopi, beneficia conferre differentis; hoc ipso, quod « non adsit ibi superior, » sive episcopus, qui posset de facto, vel de jure conferre; prout respondet Pontifex c. *Illæ.* in fin. *Ne Sede vacante, etc.*

183. *Periculo ecclesiarum vacantium, quomodo tunc sit subveniendum.* — Nec obstat secundo periculum ecclesiarum, quod Sede episcopali diutius vacante ipsis immineret, si de novo conferri non possent per capitulum regnans. Resp. enim, huic periculo alia ratione competenter tunc subveniri posse, ac debere. Siquidem, ubi beneficium pertinet ad collationem episcopi, Sede vacante contigerit vacare, tenetur capitulum, seu vicarius capitularis ipsius, statim habita notitia vacationis ecclesiæ, idoneum in ea vicarium, si opus fuerit, cum congrua fructuum portionis assignatione constituere; qui onera

ipsius ecclesiæ sustineat, donec electo novo episcopo, eidem de idoneo rectore provideatur: prout in simili casu novissime decrevit concilium Tridentinum, sess. 24. cap. xviii. *de Reform.* Huc quadrat, quod antea docuit Abbas cit. c. *Illæ.* n. 2. et 4. *Ne Sede vacante, etc.* asserens, in tali casu posse capitulum interim constituere œconomum in ecclesia vacante; hanc cuiquam dare in commendam, prout antiquitus fieri poterat, can. *Qui plures.* 21. q. 1. et c. *Nemo deinceps.* 15. *de Election.* in 6. donec eligatur novus episcopus: aut si hoc fieri non possit ob certas circumstantias, puta, ob diuturniorem vacanturam, recurrendum esse ad Dominum Papam, veluti ordinarium omnium.

184. *Beneficia devoluta ad episcopum ratione negligentia, vel delicti inferioris, non confert capitulum Sede vacante.* — Resp. II. Etiam beneficia devoluta ad episcopum ratione negligentia, vel delicti inferioris, non potest conferre capitulum Sede vacante. Ita Abbas c. *Cum olim,* n. 2. vers. *Mihi plus placet. de Majorib. et obed.* Baldus c. *Ne pro defectu.* n. 7. *de Election.* Rebuffus in *Praxi benefic. tit. de Devolutionibus,* n. 93; Garcias, part. V. *de Beneficiis,* cap. VII. n. 53; Barbosa, tract. *de Canonicis,* cap. XLII. n. 110. § *Verum;* Anton. Flamin. Marchettus in *Praxi vicarii capitularis,* part. II. tit. xxxii. n. 6. et seqq.; Diana, part. VIII. tract. IV. resol. 27; Azorius, part. II. lib. III. cap. xxxviii. quæst. 6. asserens hanc opinionem esse recipiendam eamque videri communem: quamvis oppositum teneat Joan. Andreas c. *Quanquam.* n. 1. et 2. *de Election.* in 6. ac etiam Abbas, sibi contrarius, in c. *Illæ.* n. 3. *Ne sede vacante, etc.;* Zerola in *Praxi episc. part. I. §. Capitulum.* Vallensis tit. *Ne Sede vacante.* n. 4. et nonnulli alii. Ratio conclusionis est; tum quia regula stat negative; videlicet, capitulum Sede vacante non posse conferre beneficia ad collationem episcopi pertinentia, c. *Illæ.* 2. *Ne Sede vacante, etc.* et cap. un § *Cum vero,* eod. in 6. Nullibi autem ab hac regula reperiuntur excepta beneficia, quorum collatio spectat ad episcopum jure devolutionis ob negligentiam, vel delictum inferioris; tum quia eadem ratio, quæ militat de beneficiis jure proprio pertinentibus ad collationem episcopi, pariter urget de beneficiis devolutis: nam etiam horum collatio sapit aliquam donationem.

185. *Solvitur instantia.* — Dices. Devolutio collationis beneficii ob negligentiam, vel de-

lictum inferioris, pertinet ad jurisdictionem ordinariam episcopi: sed in jurisdictione ordinaria episcopi succedit capitulum Sede vacante; ergo. Resp. minorem varie esse limitandam. Prout ex professo dicitur infra tit. IX. *Ne Sede vacante*, etc. § 2. et 3. ferme per totum. Præcipue vero eadem minor limitatur in illis, quæ sapiunt gratiam, et alienationem honorum, seu jurium episcopaliū: uti est collatio beneficiorum, etiam jure devolutionis ad episcopum pertinentium arg. cap. ult. *de Offic. vicar.* in 6. cum similibus.

186. *Quando collatio beneficii communiter pertinet ad episcopum et capitulum, mortuo Episcopo (vel effecto inhabili) confert illud capitulum.* — Resp. III. Nihilominus, quando collatio beneficii simul et communiter pertinet ad episcopum et capitulum, mortuo episcopo (imo et aliter effecto inhabili) potest capitulum Sede vacante conferre ejusmodi beneficium. Ita communis omnium, juxta textum expressum cap. un. *Ne Sede vacante*, etc. in 6. ubi dicitur: « Si ad episcopum et capitulum communiter pertineat collatio præbendarum, mortuo episcopo, vel a beneficiorum collatione suspensio, poterit capitulum vacantes conferre præbendas, etiamsi episcopus interesse habeat in collatione hujusmodi ut prælatus. » Hæc ibi. Accedit ratio, quam dat Glossa ibid. §. *Etiam si*, in addit. et Vivianus in *Rational. jur. canon.* Quia capitulum, et episcopus, censentur unum corpus quoad ea, quæ eis conveniunt communiter faciendā, c. *Novit. 4. De his quæ fiunt a prælatis*, etc. ac proinde uno ipsorum effecto inhabili, succedit alterum. Nam jura corporis mystici, seu universitatis, conservantur in uno, l. *Sicut*. § fin. ff. *Quod cujusque universit. nomin.*

187. *Et vicissim capitulo reddito inhabili ad conferendum, confert solus episcopus.* — Unde et vicissim, si collatione beneficii communiter ad episcopum et capitulum reddatur inhabile ad conferendum (puta, quia est suspensum a collatione, vel singulariter omnes de capitulo sunt excommunicati) tunc vicissim solu episcopus poterit illud conferre, text. clar. cit. cap. un. *Ne sede vacante*, et c. in 6. Et ratio est, quæ supra.

188. *Secus quando collatio beneficii spectat ad solum episcopum: ita tamen, ut is teneatur requirere consilium, vel consensum capituli.* — Secus dicendum, quando collatio beneficii spectat ad solum episcopum: ita tamen, ut

is teneatur requirere consilium, vel consensum capituli. Tunc enim mortuo episcopo, nequit capitulum conferre ejusmodi beneficium vacans. Idemque dicendum, si episcopus est suspensus; nisi forsitan episcopus fuerit in mora petendi relaxationem suspensionis. Textus est in cap. un. § *Cum vero. Ne Sede vacante*, et c. in 6.

189. *Capitulum sede vacante potest confirmare, aut infirmare electiones, ac præsentatos a patronis ad beneficia instituere.* — Resp. IV. Insuper potest capitulum Sede episcopali vacante, confirmare electiones ad beneficia celebratas, aut eas justa exigente causa infirmare; prout habetur c. *Cum olim. 14. de Majorit. et obed.* Potest etiam præsentatos a patronis ad beneficia instituere. Textus est expressus in cap. 1. *de Institut.* in 6. illis verbis: « Etsi capitulum Sede vacante beneficia, quæ ad collationem episcopi pertinent, conferre non possit præsentatos tamen a patronis potest admittere, si sint idonei, et eos instituere in beneficiis, ad quæ fuerint præsentati. Licet ad episcopum (si superasset) admissio, vel institutio hujusmodi pertineret. » Hæc ibi.

190. *Disparitas inter potestatem instituendi in beneficiis præsentatos, atque confirmandi electos; et inter collationem liberam beneficii. Confirmatio et institutio, sunt potestates necessariæ: non sic utera collatio, quæ ob diversitatem diversitatis, et cu* — Capitulum Sede vacante competit potestatem instituendi in beneficiis præsentatos, et confirmandi electos, non autem conferendi ipsa beneficia, hæc est: quia collatio libera beneficii ecclesiastici, est quædam liberalitas, et donatio, per jura n. 180. allegata. Licet enim superior teneatur conferre beneficium vacans, tamen non tenetur illud conferre huic determinatæ personæ, præsertim in concursu æque digni: ac proinde huic illud conferendo, facit ipsi gratiam, et liberalitatem quamdam. Glossa in c. *Relatum. 9. §. Liberaliter*. h. t. E contra vero confirmatio electi, vel institutio præsentati, non est donatio; imo est necessaria, et debita tali personæ, si electus, vel præsentatus est idoneus: ut c. *Postquam. 3. de Election.* et can. *Decernimus. 16. q. 7.* cum similibus. Et hinc fit, quod confirmatio, et institutio, sint jurisdictionis necessariæ, in qua succedit capitulum Sede vacante: non sic libera collatio beneficii. Imo si hæc competeret capitulo, posset magnum fieri præjudicium episcopo

futuro. Abbas in c. *Illu. n. 6. Ne Sede vacante*, etc., et alii.

191. *Capitulum sede vacante, an possit recipere resignationes beneficiorum? Sententia affirmativa, ejusque fundamentum refertur.* — Quæritur III. An capitulum Sede vacante possit recipere resignationes beneficiorum? Resp. In resolutione hujus quæstionis variant doctores. Et quidem affirmat Abbas c. *Cum olim. n. 2. vers. Sexto dubitatur. de Majorit. et obed.* asserens, dominos de Rota fuisse in hoc vario, sed majorem horum partem ita censuisse. Federicus de Senis tom. XV. *Tractatum, tract. de Permutation. beneficior.* quæst. 36. n. 61. et Felinus cit. c. *Cum olim. n. 4. de Majorit. et obed.* cum aliis asserentes, posse capitulum Sede vacante recipere beneficiorum resignationes, non tamen ea conferre, quando ipsorum collatio ad solum episcopum pertinet; sed hanc futuro episcopo esse reservandam, atque interim œconomum, seu vicarium in beneficio constituendum. Rationem dant, quia capitulum Sede vacante potest aliquem ex causa legitima privare beneficio; ergo etiam ex pari causa ejus resignationem, qui potest restituere; ut inquit Innocentius, et alii, in c. *Quod in dubiis. de Renuntiati.*

192. *Negativa, hujusque rationes adducuntur.* — Negativam e contra sententiam tenet Glossa in Clem. un. §. *Conferantur. de Rerum permutat.*: Flamin. Parisius lib. VII. *de Resignat. beneficior.* quæst. 23. n. 37. et 38. hanc opinionem appellans veriorē, et communem, quam etiam tenuit Rota in una illa deca. die 6 novemb. 1545. coram Reum; Pirhing. tit. *de Majorit. et obed.* n. 57. et alii. Rationem asserunt, tum quia resignationes beneficiorum, ad collationem solius episcopi spectantium recipere, nullibi reperitur in jure concessum capitulo Sede vacante; ergo subintrat regula negativa, quæ habetur c. *Illu. 2. Ne Sede vacante*, etc.; tum quia hoc ipsum videtur capitulo expresse denegatum, cap. un. § *Cum vero* eod. in 6. ubi absolute dicitur, quod si « ad solum episcopum præbendarum spectat collatio, defuncto episcopo capitulum esse non possit intromittere eisdem. » Atque capitulum eisdem se intromitteret, si tantum præbendarum, seu beneficiorum reciperet resignationem; ergo; tum tandem, quia admissio resignationis, absolute et libere facta, importat gratiam et liberalitatem; per eam quippe remittitur cogitandi onus, atque obligatio inser-

viendi Ecclesiæ: atqui in his, quæ sunt gratiæ et liberalitatis, capitulum Sede vacante non succedit episcopo; ergo.

193. *Solvitur fundamentum affirmativæ. A diversis non valet illatio.* — Nec urget (inquit) ratio prioris sententiæ. Nam a diversis non valet illatio, l. *Papinianus. ff. de Minorib.* Atqui valde diversa sunt, capitulum ex causa privare posse clericum beneficio, et posse ejus resignationem admittere: istud quippe sapit gratiam et liberalitatem, atque pertinet ad jurisdictionem voluntariam: illud vero spectat ad justitiam, atque jurisdictionem contentiosam. Hanc autem competere capitulo Sede vacante, patet ex c. *His quæ. 11. juncta Glossa fin. de Majorit. et obed.* licet prior, sive jurisdictio voluntaria, respectu jurium episcopaliū eidem minime competat.

194. *Refertur sententia media, procedens sub distinctione.* — Tertiam tandem, medianque sententiam, tenet Robertus in *1. raxi benefice. tit. de Devolutioni.* n. 35; Garcias, part. V. *de Beneficiis*, cap. VII. n. 72; Layman, l. IV; *Theol. mor. tract. II. cap. x. n. 5.* Ant. Flaminis Marchetti in *Traxi vicari capitularis*, part. II. tit. XXXII. n. 18. et Diana, part. VIII. tract. resol. 29. Atque hæc opinio asserit capitulum Sede vacante non posse recipere resignationes liberas, seu simpliciter factas beneficiorum ad collationem solius episcopi pertinentium: bene tamen resignationes ex justa causa permutationis factas, vi cujus beneficia resignata necessario sunt conferenda clericis resignantibus post admissam ipsorum resignationem Clem. un. *de Rerum permutat.* sicque redit ratio n. 190. allegata.

195. *Capitulum sede vacante potest recipere resignationes beneficiorum, quorum collatio spectat ad capitulum, etc.* — In hac sententiarum varietate cum primis dicendum est post Glossam cit. Clem. un. §. *Conferantur. de Rerum permutat.* communiter receptam, quod capitulum Sede vacante possit recipere, atque auctorizare resignationes beneficiorum, quando horum collatio spectat ad solum capitulum, vel ad episcopum et capitulum simul. Quia enim tunc potestas conferendi beneficia pertinet ad capitulum Sede vacante, cap. un. *Ne Sede vacante*, etc. in 6. nihil obstat, quin eorum etiam resignationem recipere possit, quasi jure quodam accrescendi. Barbosa part. III. *de Offic. et potest. episc.* allegat. 69. n. 8. cum aliis, quos citat.

190. *Item resignationes ex causa necessaria; non autem libere ac simpliciter.* — Deinde capitulum Sede vacante potest recipere resignationes ex causa necessaria, non autem libere ac simpliciter loquendo. Barbosa ci. n. 8. et alii. Istud contingit, quando fit resignatio beneficii ratione delicti commissi, atque in pœnam ipsius resignantis: quia tunc nulla intervenit gratia, seu liberalitas huic facta, sed debita ejus punitio. Flamin. Parisius cit. lib. VII. quæst. 23. n. 35; Marchetus d. tit. XXXII. num. 21. et alii. Idemque dicendum, quando resignatio fit ob inhabilitatem personæ resignantis, sicque in utilitatem aut necessitatem Ecclesiæ: nam capitulum Sede vacante succedit episcopo in illis, quæ sunt contentiosæ jurisdictionis; aut quæ instante necessitate, vel justitia, sunt expedienda. Flamin. Parisius d. lib. VII. *de Resignat. benefic.* quæst. 23. n. 35. et seqq.; Pirhing ubi supra. n. 57; Quaranta in *Summa Bullarii. §. Capitulum Sede vacante.* quæst. 9. et alii. In cæteris vero casibus, seu libere ac simpliciter loquendo, atque irgratiam sive favorem ipsius resignantis, nequit capitulum Sede vacante recipere resignationes beneficiorum spectantium ad collationem solius episcopi, per rationes n. 192. et 193. relatas; et concordant dicta superioribus lib. I. tit. IX. *De Renuntiatione.* § 1. n. 7.

197. *Vicarius generalis nequit conferre beneficia ad collationem episcopi pertinentia, nisi ipsi specialiter fuerit concessum.* — Quæritur IV. Quid juris competat vicario generali episcopi circa collationem beneficiorum. Resp. I. Vicarius generalis episcopi habens mandatum generale, non potest idcirco conferre beneficia, quorum collatio pertinet ad episcopum: nisi eorum collatio fuerit ipsi specialiter concessa. Ita habetur expresse decisum cap. ult. *de Offic. vicarii*, in 6. ea addita ratione: « Quia in generali concessione nequaquam illa veniunt, quæ non esse quis verisimiliter in specie concessurus; ne regulariter donare valeat is, cui honorum administratio etiam libera est concessa. » Hæc ibi.

198. *Potest tamen a patronis presentatos vi mandati generalis, in beneficiis instituere.* — Resp. II. Possunt nihilominus vicarii generales episcoporum (alias *Officiales* dicti cap. ult. *de Offic. vicarii*, in 6.) per commissionem officii generaliter sibi factam, a patronis presentatos instituere in beneficiis; ita habetur c. *Ex frequentibus. 3. de Institut.*

ratio disparitatis inter institutionem, et collationem beneficii, patet ex dictis n. 190. Institutio enim presentat in beneficio est necessitatis, ipsique debita, si cæteroquin sit habilis seu dignus: non sic collatio beneficii, utpote quæ respectu talis personæ libere fit, sicque habet rationem liberalitatis, et donationis cujuscumque.

199. *Si jus presentandi spectet ad collegium presentabit prælatus de consensu capituli: alioquin, deficiente hujus consensu, irrita est presentatio.* — Quæritur V. Quid juris, quando presentatio spectat ad Ecclesiam aliquam collegiatam? Resp. I. Si jus presentandi spectet ad collegium, seu Ecclesiam collegiatam, presentabit prælatus ejusdem de consensu capituli, vel majoris partis ipsius: alioquin, si consensu capituli non adfuisset, irrita foret presentatio a solo prælato facta, et inde secuta institutio clerici in beneficio. Textus est in c. *Novit. De his quæ fiunt a prælatis*, hic juncta Glossa *¶. Carere*, et Abbate ibid. n. 8. asserentibus, has ipso jure esse irritas: quod intellige sub limitationibus n. seq. ponendis. Concordat. c. *Ea noscitur. 6. eod.*

200. *Istud tamen limitatur in certis casibus. In pertinentibus ad prælatum et collegium simul, sufficit tacitus consensus collegii.* — Resp. II. Limitari tamen debet data conclusio, nisi ex antiqua consuetudine, vel privilegio competat prælato, ut possit solus, et absque consensu capituli quempiam presentare; prout habetur cit. c. *Ea noscitur. 6. § fin. de His quæ fiunt a prælatis*, etc. Vel nisi tacitus saltem consensus capituli, utpote scientis, non reclamantis, accesserit: nam in illis, et quæ pertinent ad prælatum et collegium simul, sufficere tacitum collegii consensum, textus est in c. *Continebatur. 2. eod.*

§ VIII

DE PLURALITATE, ET INCOMPATIBILITATE BENEFICIORUM.

201. *Utrum pluralitas beneficiorum sit prohibita. Beneficia singula singulis sunt conferenda.* — Quæritur I. Utrum pluralitas beneficiorum sit prohibita; et cur? Resp. I. Regula est, quod beneficia singula sint conferenda, non plura uni. Patet istud ex can. *Sanctorum. dist. 70.* et can. *Singula. dist. 89.* In quo posteriori loco notanter dicitur. « Singula ecclesiastici juris officia singulis quibusque ser-

senis singulatim committi juvemus: idque exemplo corporis humani, in quo indecorum est alterum membrum fungi alterius officio, cum omnia non eundem actum habeant. Concordat can. *Clericus. cum seqq. 21. quæst. 1. et c. Quia in tantum. 5. h. t.* ubi pluralitatem ecclesiarum simul retentorum « certum continere periculum animarum, » asseritur. Et concilium Tridentinum sess. 24. cap. XVII. *de Reform.* pluralitatem beneficiorum ex professo reprobans, atque inter alia inquit, « quod ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat clericorum et quod improba cupiditatis affectu se ipso, non Deum decipiant, quia ea, quæ bene constituta sunt, variis artibus eludere, et plura simul beneficia obtinere non erubescunt. »

202. *Enumerantur inconvenientia, quæ ex pluralitate beneficiorum ab eodem detentorum proveniunt.* — Accedit, quod ex pluralitate beneficiorum per execrabilem, atque insatiabilem, et plus semper ambientem ambitionem ab eodem simul detentorum, atque importunam potentiam improbitate a Romanis Pontificis extortorum potius, quam obtentorum, plura noscantur inconvenientia oriri, quæ deplorat Joannes Papa XXII. in *Extravag. Execrabilis. h. t.* quæ etiam reperitur inter *extravag. Commun.* eod sequentibus verbis: « Unde inter cætera inconvenientia. subscripta nascuntur: quod videlicet interdum unus, qui unum, quamvis modicum vix officium implere, sufficeret, plurimorum sibi vendicet stipendia, quæ multis litteratis viris vitæ puritate, ac testimonio bonæ famæ polentibus, qui mendicant, possent abunde sufficere, æqua distributione collata. Habentibus ipsa paratur vagandi materia, divinus cultus minuitur, hospitalitas in ipsis beneficiis debita non servatur. Et dum non sunt sui in unaquaque regione rectores, ecclesiarum detrahitur commodis, et honori: quæ carentes defensorum auxilio in juribus suis, et libertatibus, multipliciter collabuntur; et ruinis patent ædifidia nobilia, quæ magnificentia extulerat decessorum. » Et (quod amarius est dolendum) animarum cura negligitur; et vitiorum sentibus fomentum periculose præbetur. » Hæc Pontifex, misera experientia amplius comprobata: quæ merito quemlibet, suæ salutis memorem, deterrere valerent a sollicitanda beneficiorum pluralitate, ne et ipse certum incurrat animæ suæ periculum; sitque in numero eorum, de quibus dicit sanc-

tus Apostolus ad Philipp. II, 21: *Omnes, quæ sua sunt, quærunt, non quæ sunt Jesu Christi.*

202. *Dantur aliqui casus in quibus plura beneficia simul retinere, peccatum non est.* — Rep. III. Datur nihilominus aliqui casus, in quibus plura beneficia ecclesiastica simul retinere, peccatum non est: dummodo id fiat cum recta intentione. Ita divus Thomas *Quodlibet. 9. art. 15.* Fagnanus c. *Quia in tantum. n. 11. de Præbend.* et communis. Ratio est, tum quia habere plura beneficia ecclesiastica, non est intrinsece malum: ut est, mentiri, fornicari, etc. Sed quamvis habeat quamdam mali speciem, ob inconvenientia inde nasci solita et proxime enumerata: nihilominus hæc ipsa concurrentibus certis circumstantiis excludi, atque coonestari possunt; tum quia dantur aliqua beneficia, quæ inter se non sunt incompatibilia, sed compatibilia: prout desumitur ex c. *Gratia. 7. de Rescrip.* in 6. dum dicitur: « Si talia sint beneficia, quæ simul nequeant de jure teneri. » Ubi proinde Glossa *¶. de Jure teneri*, plura enumerat beneficia, quæ simul retineri possunt. Quod ipsum manifeste supponit concilium Tridentinum, sess. 7. cap. IV. *de Reform.* illis verbis: « Plura curata, vel alias incompatibilia beneficia. » Frustra enim adderetur, « vel alias incompatibilia, » nisi darentur quædam beneficia inter se compatibilia.

204. *Dummodo id fiat cum recta intentione.* — Additur tamen, « dummodo id fiat cum recta intentione: » ut puta, ob majus bonum ecclesiarum, sufficienti clericorum ministerio destitutarum, vel ob veram insufficientiam prioris beneficii pro honesta clerici sustentatione, aut hujusmodi. Nam si quis ea intentione plura recipiat beneficia, ut ditior evadat, ut lautius vivat, ut facilius ad episcopatum perveniat in aliqua ecclesiarum ubi beneficium habet, etc. non tolluntur supra memoratæ deformitates sed augentur; quia cum tali intentione, utpote ex radice avaritiæ, gulæ vel ambitionis procedente, etiam unicum habere beneficium, illicitum est, et peccaminosum divus Thomas loc. cit.; Fagnanus d. n. 11. et alii. Verum occasione præmissorum, ac supposita bona intentione.

205. *In quibus casibus plura beneficia simul licite retineantur?* — Quæritur II. In quibus casibus plura beneficia ecclesiastica simul licite retineantur? Resp. Istud contingere potissimum in sequentibus casibus. Primo, per legitimam dispensationem, ex causa rationabili factam: de qua ex professo agetur infe-